

Lep pozdrav vsem na današnjem otvoritvenem dogodku projekta Moje delo. Moja pokojnina.

Zelo sem vesela in ponosna, da nam je skupaj s partnerjem Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje uspelo pridobiti sredstva na razpisu Evropske komisije za projekt, ki naslavlja problematiko pokojninske vrzeli med spoloma, to je razliko med povprečno pokojnino žensk in moških, ki je v škodo žensk, in ga bomo imeli danes priložnost predstaviti.

Kazalnik »pokojninska vrzel med spoloma« oz. gender pension gap je EU razvila leta 2013 in od takrat dalje se redno spremlja. V Sloveniji je pokojninska vrzel med spoloma okoli 20 %, povprečje držav EU pa je nekaj manj kot 40 %.

Pokojninski sistem oziroma pokojninska vrzel med spoloma odraža neenakosti med moškimi in ženskami, ki se nalagajo v celotnem življenjskem obdobju, od izbire študijskih smeri in poklicev, do drugačnega vzorca delovnega življenja. Pokojninska vrzel med spoloma je posledica mnogih dejavnikov. Naj omenim nekatere med njimi. Ženske imajo skozi celotno življenjsko obdobje nižje plače, delajo v slabše vrednotenih panogah in poklicih ter na nižjih delovnih mestih, so pogosteje zaposlene s krajšim delovnim časom in imajo v povprečju krajše delovne dobe kot moški. Zaradi majhnih otrok, zlasti na zahodu, velikokrat prekinjajo svoje delovno življenje, povsod pa postavljajo delovne kariere v ozadje zaradi skrbi za otroke in starejše. Posebno poglavje so mlade ženske, katerih delovni vzorci so še bolj kot delovni vzorci mladih moških pogojeni z netipičnimi in nestalnimi oblikami dela. Vse te neenakosti se skozi življenjski cikel nalagajo ena na drugo in na koncu odrazijo v pokojninski vrzeli.

Ko govorimo o pokojninski vrzeli med spoloma, se moramo zavedati, da gre za širšo tematiko, ki se ne nanaša samo na pokojninski sistem, ampak na vrsto ukrepov, ki zadevajo trg dela, socialne politike, družinske politike, vrtce in izobraževalni sistem, zdravje in še bi lahko naštevali. Ne glede na to imata pokojninski sistem in prizadevanja za odpravo vrzeli med spoloma pomemben skupen cilj: doseči dostojni življenjski standard v pozni starosti, ki bo zagotavljal ekonomsko neodvisnost in preprečeval revščino.

Odpravljanje plačne in pokojninske vrzeli in s tem posledično tudi revščine, ki je še posebej visoka pri starejših ženskah, ki živijo v enočlanskih gospodinjstvih, je vse bolj v ospredju agende EU in je tudi prioriteten področje aktualne *Strategije za enakost spolov* Evropske komisije. V tem dokumentu Evropska komisija države članice poziva k odpravi plačne in pokojninske vrzeli s sprejemom vrste ukrepov, ki bodo po zgledu dobrih praks ustrezno naslovili ta kompleksen problem.

V Sloveniji imamo, v primerjavi z večino drugih držav EU manjšo plačno in pokojninsko vrzel, kar je povezano predvsem z relativno visoko stopnjo zaposlenosti žensk za polni delovni čas, še posebej mater oz. žensk z majhnimi otroki, podprto z ukrepi za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, dostopno in kakovostno mrežo otrokšega varstva, ter nekaterimi drugimi dejavniki, o katerih bomo govorili danes.

Kljub temu, relativno dobremu stanju, smo v Sloveniji, tako kot v drugih državah EU, še daleč od odprave plačne in pokojninske vrzeli. Nekateri kazalniki, kot je npr. plačna vrzel, pa se celo

povečujejo. Zato temu področju namenimo posebno pozornost. Tako smo v Resolucijo o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za obdobje 2015-2020 vključili ukrepe za odpravljanje plačne in pokojninske vrzeli ter revščine starejših žensk, ki živijo same, saj je ta visoka tudi pri nas.

Del naših prizadevanj predstavlja tudi projekt »Moje delo.Moja pokojnina«, ki ga predstavljamo danes. V okviru projekta bomo najprej podrobno proučili temeljne vzroke za pokojninsko vrzel in njene posledice, pri čemer bomo izhajali iz dosedanjih študij in ugotovitev. Cilj projekta je, da bi ženske in moški na podlagi informacij, ki jih bomo zbrali in posredovali široki javnosti, sprejemali bolj informirane odločitve o poklicu in zaposlitvi skozi celotno življenjsko obdobje ter se ne glede na to, kakšne odločitve bodo sprejemali, bolj zavedali tveganj, ki lahko negativno vplivajo na njihove bodoče pokojninske pravice.

Nekaj ključnih avtoric študij oziroma raziskovalk s področja plačne in pokojninske vrzeli je danes tukaj z nami – hvala, da ste prišle predstaviti svoje ugotovitve. Naše delo ne bo uspešno brez sodelovanja s številnimi drugimi deležniki, vključno s strokovnjakinjami in strokovnjaki iz različnih institucij ter seveda socialnimi partnerji.

Hvala vsem za sodelovanje.